

Lieuwejan van Dalen

Kanarie in de kolenmijn

De laatste jaren is er een flinke toename van antisemitisme in Europa. Na de aanslagen van Hamas in Israël is er ook in Nederland veel vaker rabiate Jodenhaat te zien. In veel gevallen is bovendien wat antizionisme wordt genoemd, niets anders dan antisemitisme in een politieke verpakking.

Antisemitisme moet niet alleen krachtig weersproken en bestreden worden omdat het in zichzelf verwerpelijk is. Er is nóg een reden die ons allemaal dringt tot waakzaamheid en daadkracht. Ik doel op het principe van 'de kanarie in de kolenmijn'.

Vergiftiging

Jaren geleden was er via de publieke omroep een documentaireserie over antisemitisme in Europa te zien. De Joodse journaliste en programmamaker Hanneke Groenteman (geb. 1939) ging verschillende Europese steden langs om Joden te interviewen over hun toekomstperspectief en gevoel van veiligheid. Toen was al duidelijk dat in landen als Engeland, Frankrijk en Nederland steeds meer antisemitische incidenten plaatsvonden.

De documentaireserie heette *De kanarie in de kolenmijn*. Dat verwijst naar een eeuwenoude uitdrukking uit de mijnindustrie. Mijnwerkers namen kanaries mee de mijnen in als een vroegtijdige waarschuwing voor de aanwezigheid van giftige gassen. Als de kanarie flauwviel of stierf, was dit een signaal voor mijnwerkers om zichzelf in veiligheid te brengen. Het was dwaas om zo'n overduidelijk voorteken te negeren! Veel gifgassen zijn onzichtbaar, maar wel dodelijk. Een bekend voorbeeld is koolstofmonoxide – een levensgevaarlijke sluipmoordenaar!

Signaal

De kanarie in de kolenmijn signaleert 'gevaar' of 'alarm'. Denk niet: het zal wel loslopen. Nee: alle signalen staan op rood. Dat is onder meer gebleken in de tijd van het nationaalsocialisme. In het spoor van de Joden werden ook tal van anderen slachtoffer van de nazi's: homoseksuelen, mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, politieke tegenstanders, Roma en Sinti. Van de laatste groep werden bijvoorbeeld 400.000 mensen gedood in nazi-Duitsland.

Kortom: als de Joden in toenemende mate belaagd worden, is er iets gaande wat niemand mag onderschatten!

OIDAC

Wel eens van het OIDAC gehoord? Dat staat voor: *Observatory Intolerance and Discrimination Against Christians*. Hun laatste jaarrapport stelt dat er duizenden haatmisdrijven tegen christenen in Europa zijn geconstateerd. Alleen al in Frankrijk vonden er meer dan 1000 zulke misdrijven plaats. In het Verenigd Koninkrijk werden er 700 geregistreerd. Intolerantie jegens en discriminatie van christenen nemen toe in het Avondland. Denk aan vandalisme, ontheiliging van kerken of andere christelijke plaatsen, brandstichting, bedreiging en fysiek geweld. Het gaat van pesten op het werk tot het verlies van een carrière of dienstverband. Als de haat tegen Joden opblaait, is christenvervolgung een stap dichterbij gekomen. «

Brandofferaltaar

Zowel in de voorhof van de tabernakel als van de tempel heeft een brandofferaltaar gestaan. Op de foto zien we een model van dit altaar bij de tabernakel. Een brandoffer was meestal een stuk vee, zoals een lam. In Leviticus 17:11 staat dat God ons zelf het offer geschonken heeft wat wij mogen brengen: 'Want het leven van het vlees is in het bloed, en Ik heb dat Zelf voor u op het altaar gegeven om voor uw leven verzoening te doen. Want het is het bloed dat door middel van het leven verzoening bewerkt.' De Talmoud vertelt dat na de verwoesting van de tempel het gebed en het bestuderen van de Torah in de plaats van het offer is gekomen. De kerk verwijst dan naar het offer dat Jezus gebracht heeft.

Joodse symbolen